

**De Brug
Verantwoord opvoeden
Uit de mond van kinderen
Onverantwoord speelgoed
Wat hebt gij daar in uw hand?
Wordt vernieuwd in uw denken**

Overzicht artikelen

Ik ben de Weg	2
De constructie van de giraf	4
Wordt vernieuwd in uw denken	5
Verantwoord opvoeden	8
Onverantwoord speelgoed	11
Wat hebt gij daar in uw hand?	13
Uit de mond van kinderen	15
Mededelingen	16

IK ben de Weg, de Brug

De gelijkenis van de Paraná

Toen ik in Paraguay onderweg was naar de plaats waar ik enkele toespraken zou houden, kwam ik na een lange autorit met mijn gastheren aan een water, waarvan ik de indruk had dat ik aan de oever stond van een langgerekt meer. Het bleek echter geen meer te zijn, maar een hele brede rivier, zo breed als ik nog nooit eerder had gezien, de Paraná. Hij ontspringt in Brazilië, is bijna 4000 km lang en vormt samen met de Rio Uruguay en de Rio de la Plata een immense waterstroom van 18.000 m³/s (kubieke meter per seconde= debiet), over een breedte van maximaal 220 km. Ter vergelijking voert de Elbe slechts 870 m³/s en is aan de uitmonding bij Brunsbüttel nauwelijks 3 km breed. Toen Duitse nazaten voor de eerste keer het thuisland van hun voorouders bezochten, stelden ze zich de Rijn als een geweldige stroom voor. Wat een teleurstelling was dat, toen ze de Rijn voor het eerst in werkelijkheid zagen. Vergeleken met de Paraná was het niet meer dan een kabbelend beekje.

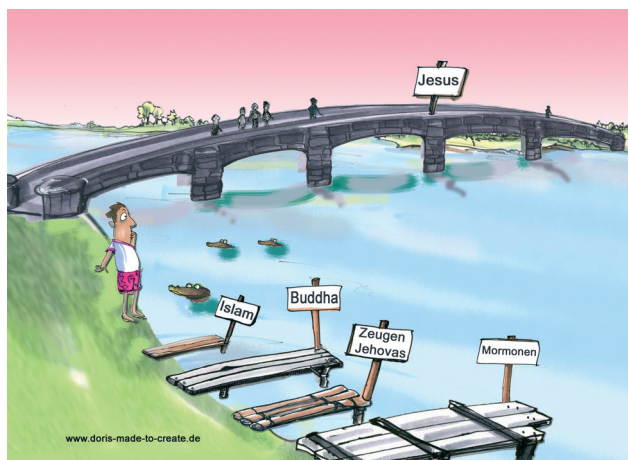
De Paraná werd voor mij tot een **gelijkenis**, hoe mensen tot God kunnen komen of hoe zij Hem juist niet kunnen bereiken.

Stel je eens voor, dat God zich aan de andere kant van deze brede rivier zou bevinden en wij zouden bij Hem willen komen.

De rivier heeft niet alleen een heel sterke stroming, zodat niemand in staat is naar de overkant te zwemmen. Bovendien bevinden er zich in de rivier gevaarlijke krokodillen.

Aangezien God weet dat we Hem met al onze zwemvaardigheden nooit kunnen bereiken, laat Hij op eigen initiatief een brug bouwen en vertelt er bij: "Ik heb voor jullie een brug gebouwd. Het is de enige brug die er is. Je zult er overheen moeten, als je Mij bereiken wilt. De naam van deze brug is Jezus."

Misschien zegt u dat sommigen vertellen, dat er nog meer bruggen zijn en als u verder stroomafwaarts gaat, dan ontdekt u allerlei bouwwerken, die er als bruggen uitzien. Maar we vinden niets anders dan steigers die een eind in het water steken. De een met het opschrift "Islam", de andere met bijvoorbeeld "Hindoeïsme", "Boeddhisme", "Jehova-getuigen", "Mormonen", "Mariaverering", maar echte andere bruggen vind je niet. Zonder uitzondering ontdekken we steeds weer andere steigers die er als een mogelijke oplossing uitzien, maar ze eindigen allemaal in het water en brengen ons niet aan de overkant van de brede rivier. Geen ervan zijn echte bruggen.

Jezus, de enige Brug tot God.

Met de gelijkenis van de brug kan je aanschouwelijk maken hoe mensen vandaag de dag gered kunnen worden. In Handelingen 4:12 staat overduidelijk aangegeven: "En de zaligheid is in geen ander, want er is onder de hemel geen andere Naam onder de mensen gegeven waardoor wij zalig moeten worden" (HSV).

Leest u verder op de volgende pagina ►►►

Maar hoe konden de mensen dan bij God komen vóór de komst van de Here Jezus? Dat was de tijd voordat de brug "Jezus" nog niet was gebouwd?

Ook hier kunnen we de gelijkenis van de rivier Paraná gebruiken om dat aanschouwelijk te maken.

God had namelijk al in de begintijd enkele schepen over de Paraná gestuurd om daarmee uitverkoren mensen op te halen. Zo ging het bij Noach, die genade vond bij de Heer. (Gen 6: 8) Daarna koos hij Job uit, die ook rechtschapen en godvruchtig was (Job 1: 1). Uiteindelijk zond God een schip naar Abraham, waarbij Hij hem riep met de woorden (Gen 12: 1–2): *"De Heere nu zei tegen Abram: Gaat u uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat ik u wijzen zal. 2 Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn."* (HSV)

Met Abraham en zijn nakomelingen koos God voor Zich een heel volk, het volk Israël. Hoe konden nu al die mensen, uit het volk Israël, bij God komen? Om vast te houden aan de gelijkenis van de Paraná, kunnen we zeggen, dat God een lijndienst ontwikkeld had. De kapiteins waren de priesters in Israël. Vanaf nu had iedereen uit het volk Israël de mogelijkheid om bij God te komen. Iedereen, die gebruikmaakte van deze veerpont, werd gered.

Met de komst van Jezus werd de lijndienst opgeheven. Jezus droeg zijn leerlingen (discipelen) op, alle mensen uit de hele wereld uit te nodigen, zoals we lezen in Matteüs 28.

Matt 28: 19 en 20:

"Ga dan heen, onderwijs al de volken, hen dopende in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, hun lerend alles wat Ik u geboden heb, in acht te nemen. 20 En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen." (HSV)

Met een veerpontdienst krijgen we dat niet meer voor elkaar en daarom bouwde Hij deze brug, ook voor het Joodse volk. Ze kunnen nu zelf beslissen of ze over de brug gaan of niet. Je moet in elk geval weten, dat er geen tweede brug is! ■

dir. en prof. dr. ing. Werner Gitt
Braunschweig

Prof. dr. ing. Werner Gitt is ook betrokken bij de studiegroep Wort und Wissen. Dit is een groep wetenschappers die vanuit het spanningsveld natuurwetenschappen en christelijk geloof door lezingen en publicaties het genormeerde Bijbels denken bekend maakt. Zie eventueel www.wort-und-wissen.de.

Het nu volgende artikel over de giraf, is ook geschreven door prof. dr. ing. Werner Gitt. Wie zijn boekje "Als dieren konden spreken" kent, dat hij samen met Karl-Heinz Vanheiden schreef, zal van het artikel over de giraf niet opkijken.

Naast dit boekje is in de webshop van Bijbel & Onderwijs de brochure van Werner Gitt "Wie is de Schepper?" verkrijgbaar.

Giraf in het Etosha National Park in Namibië

De giraf door prof. dr. ing. Werner Gitt

Buitengewone constructie van de giraf

Een pas geboren giraf 'valt', zo gezegd, letterlijk van 1,5 m hoogte in het leven. Zijn moeder is niet in staat om voor de geboorte eenvoudigweg op de grond te hurken. Ze zou in die houding ook tot een te gemakkelijke prooi worden voor de leeuwen. Vergeleken met de geboorte van andere zoogdieren, heeft de girafbaby een bijkomend probleem. Hij heeft een zeer breekbare lange nek, waar de rest van zijn 70 kg zware lichaam aan hangt. Als zijn kop als eerste naar buiten zou komen, dan zou hij zijn nek breken als de rest van zijn zware lichaam op hem valt. Komt daarentegen zijn kop als laatste naar buiten, zou hij evengoed zijn nek breken, als door het gewicht van zijn lichaam zijn kop met geweld uit de moeder gerukt zou worden. Hoe heeft onze Schepper dit dilemma opgelost? Hij heeft de achterste heupen veel smaller geconstrueerd dan de voorste schouderpartij. De nek is net lang genoeg om de kop, die gelijktijdig op zijn heupen rust het geboortekanaal te laten passeren. De voorpoten komen het eerste naar buiten om daarmee de val van het dier af te remmen. Door de achterste heupen wordt zijn kop ondersteund en afgeremd, aangezien de nek beweeglijk genoeg is, kan hij zich eenvoudig om de voorste schouders heen wikkelen. Alles loopt op rolletjes. Binnen enkele minuten staat het kalf gracieus tussen de poten van zijn moeder.

Ecologisch gezien past de giraf perfect in zijn omgeving en heeft daarin een belangrijke plaats en opgave. Zo zijn ze een boomtrimmer, waardoor wordt verhinderd dat snelgroeende bomen te veel schaduw zouden veroorzaken op de grond waardoor het gras afsterft, dat nodig is voor de grazende dieren. Verder hebben ze een wachtersfunctie, omdat ze vanaf grote hoogte de bewegingen van de katachtige roofdieren in de gaten kunnen houden.

Onder de verschillende soorten dieren op deze wereld, valt de giraf met zijn extreme lange nek en lange, op stelten lijkende poten, wel bijzonder op. Zijn geniale constructie, door onze Schepper bedacht, vereist een extreem sterk hart, want bij gestrekte hals moet het bloed vanaf het hart naar de hersenen, een afstand van 2,5 m overwinnen. Zijn hart weegt dan ook 12 kg en kan 60 liter bloed per minuut door het lichaam pompen en moet ook een bloeddruk doorstaan, die het hoogste van alle zoogdieren is. Tijdens het drinken wordt de kop zo diep naar beneden bewogen, dat er een hoogteverschil van 5,8 m ontstaat. Als de Schepper daaraan niet gedacht zou hebben, dan zou de kop bij wijze van spreken exploderen. Dat wordt echter door een speciaal adernet, wondernet genoemd, dat de hersenpan omsluit, alsmede door verschillende bypasses verhinderd. De bloedvatwanden zijn bovendien zo elastisch, dat bij het oprichten van de kop genoeg bloed overblijft en het bloed niet gelijk uit de kop wegstroomt. In de aderen bevinden zich dan ook genoeg vaatkleppen, die bij het naar beneden bewegen van de kop een terugvloeien van het bloed naar de hersenen verhinderen.

Om de benodigde hoge bloeddruk te kunnen handhaven, is de linker hartkamer met een aanzienlijke dikte van 7,5 cm uitgevoerd. Als het dier ligt, kan er bij het dier een bloeddruk gemeten worden van 353/303 mm Hg. Ter vergelijking is dat bij de mens 135/80 mm Hg.

Aangezien alle constructiedetails gelijktijdig aanwezig moeten zijn, is de doelloos overkomende evolutieleer ongeschikt om de oorsprong van dit uitgedokterde systeem te kunnen verklaren. Sluit u liever aan bij de uitspraken van de Psalmist en met hem bidden: "Hoe wonderbaarlijk zijn Uw werken" (Psalm 66: 3). ■

Vertaling door de heer E. van Olfen.

Een ander denken

**Wordt vernieuwd in de geest
van uw denken, Efeze 4:23**

Ons denken bepaalt ons leven

Het is de moeite waard eens na te gaan wat de bron, het doel en het resultaat van ons denken is. Een bekend gezegde is: je bent wat je denkt, of je wordt wat je blijft denken. Als je denkt "Ik ben een mislukkeling", dan word je het ook. Minder bekend is, dat het verschil zal uitmaken of je denkt af te stammen van een dier of bewust geschapen bent naar Gods beeld.

Bijbelse waarschuwingen

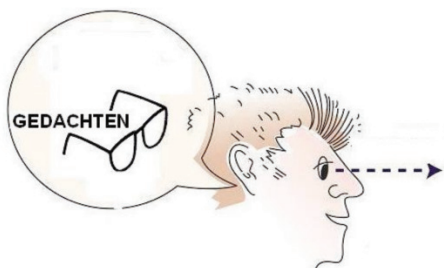
In de Bijbel staan meerdere waarschuwingen voor ons denken:

- zinloosheid van ons denken (Ef 4:17),
- vleselijk denken (Kol 2:18),
- niet helder van denken (1Tim 6:5),
- bedorven denken (2Tim 3:8),
- besmet denken (Titus 1:15).

Onze gezindheid hangt nauw samen met ons denken. (Een aantal keren vertaalt de HSV denken met 'gezindheid')

Ons denken bepaalt wat we zien en horen

Onze gedachten zijn een soort bril. Je ziet pas iets wat je herkent. Een boswachter ziet (interpreteert) heel wat meer in een bos dan een stadsbewoner die er toevallig eens wandelt. Onderwijs is in feite gericht op het leren kijken en interpreteren.

Wat is de bron van onze gedachten?

Hoe worden we vernieuwd in de geest van ons denken? Hier blijkt een groot verschil in inzicht:

• Er zijn mensen die er vanuit gaan dat we alleen bestaan uit lichaam en ziel. Zij beschouwen ons denken uitsluitend als een proces van onze hersenen of het slimme onbewuste.

• Er zijn mensen die overtuigd zijn van een geestelijke wereld, een hogere dimensie.

In de Bijbel wordt geopenbaard dat de mens van nature denkt en handelt *'overeenkomstig de wil van de aanvoerder van de macht in de lucht, van de geest die werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid'* (Ef 2:2).

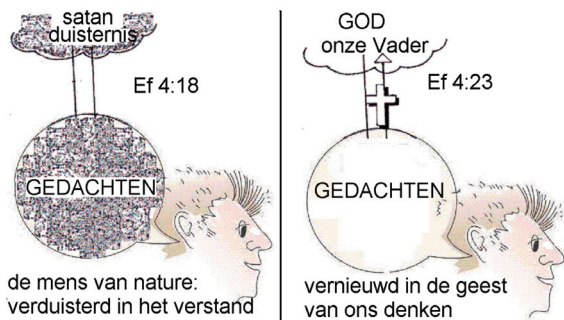
De Here Jezus noemt die geest, *'de vorst van deze wereld'* (Joh 14:30). Deze kan via de mens over de hele wereld beschikken, zoals blijkt uit het aanbod dat hij doet aan Jezus en dat door Jezus Christus afgewezen wordt (Mat 4:8).

Johannes wijst er ook op dat de duivel de hele wereld beheerst: *'Wij weten dat wij uit God zijn en dat de hele wereld in het boze ligt'* (1Joh 5:19).

Een geest stuurt de gedachten en aan de uitwerking kunnen we de geest herkennen, zoals begeerten van het vlees (hedonisme), de wil van het vlees (goed voelen = goed zijn), de wil van de gedachten (Ef 2:3). De Bijbel openbaart ook dat de duivel Eva verleidde: zij zag, begeerde, nam, overtrad (Gen 3).

Kies de bron!

Wanneer we inzien dat we van nature onze eigen wil doen en door zonde gescheiden zijn van onze Schepper, kunnen we onze zonden belijden en het aanbod van Jezus' offer aannemen. We worden opnieuw geboren, 'van boven af geboren' (Joh 3). We worden dan een geestelijk kind van God de Schepper (Joh 1:12). In Jezus Christus hebben wij de verlossing door Zijn bloed (Ef 1:7).

Aanval vanuit de onzichtbare wereld

Let op! Als kind van God onze Vader leven we op geestelijk bezet gebied (Ef 2:2). Laat niet elke gedachte toe!

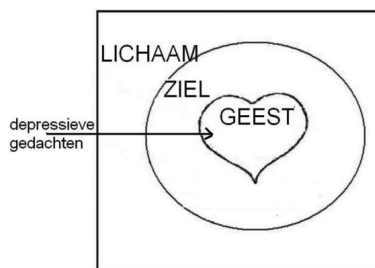
Hoe kunnen we aanvallen vanuit de onzichtbare wereld weerstaan?

Bijvoorbeeld depressieve gedachten

De geest die aanzet tot depressieve gedachten is te weerstaan via vernieuwing van het denken door:

- Dankbaar zijn,
 - *Spreek onder elkaar met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, en zing voor de Heere en loof Hem in uw hart, en dank altijd voor alle dingen God en de Vader in de naam van onze Heere Jezus Christus'* (Ef 5:20).
 - God loven,
- Onze Schepper zegt: *'Wie dank offert, zal Mij eren; wie de rechte weg gaat, zal Ik Gods heil doen zien'* (Ps 50:23).

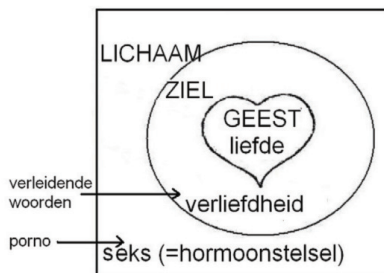
Door ons denken zo te vernieuwen weerstaan we op krachtige wijze de geest die in de wereld heerst.

Bijvoorbeeld verleidende woorden, verleidende beelden (porno).

Wees gewaarschuwd, verslaving tast de hersenen aan! De geest die via ons lichaam of onze ziel ons denken in beslag neemt, kan weerstand geboden worden door het denken te vernieuwen en Gods Woord toe te passen:

- *Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid.* (1Joh 1:9)
- *Doet de wapenrusting van God aan.* (Ef 6:11)

Waarschuwing voor ouders en opvoeders voor werelds denken in het onderwijs.

De waarschuwingen in de Bijbel tegen zinloos, vleselijk en bedorven denken zijn ook in onze tijd nog actueel. Het verdient aanbeveling dat ouders met hun kinderen in gesprek gaan over wat op school onderwezen wordt en onderzoeken welke geest daaruit blijkt. Seksuele voorlichting is bijvoorbeeld een onderwerp waar groot verschil blijkt tussen het denken van de wereld en het vernieuwde denken waarover Efeze 4 spreekt. Wordt vernieuwd in de geest van uw denken over seks, genegenheid en liefde.

Bijbelse geboden zijn te zien als de gebruiksaanwijzing van de Maker voor de mens. Niet opvolgen van die gebruiksaanwijzing geeft problemen. Dat blijkt bijvoorbeeld voor de richtlijnen voor de omgang met de seksuele aanleg.

Modern wetenschappelijk onderzoek toont aan, dat seksuele prikkeling verandering veroorzaakt in de hersenen. De vrije seksuele moraal die in de wereld heerst en zelfs op scholen onderwezen wordt, heeft tot gevolg dat veel jongeren zichzelf in de puberteit al voorbeschikken tot mislukte huwelijken. Seks is heel natuurlijk bij zowel mensen als dieren, maar niet zo nodig als eten en drinken. Zonder eten en drinken kan men niet leven, zonder seks wel.

- Seks is een werking van het hormoonstelsel.
- Als een mens zich daar gewetenloos aan over geeft, handelt hij naar de wil van het vlees (Ef 2:3) en kan het lichaam onteerd worden (Rom 1:24-27).
- Een mens kan seks combineren met genegenheid. Genegenheid of verliefdheid is een zielsgesteldheid. Verliefdheid is tijdelijk. Na verloop van tijd ebt deze emotie weer weg. Het is belangrijk dat ons denken vernieuwd wordt, zodat we in staat zijn te besluiten of we eraan toegeven of dat we met Jezus Christus de emotie te boven moeten komen.
- Maar boven dit alles uit gaat de Bijbelse liefde.

Deze liefde is een geestesgesteldheid, die alleen de mens kent, als hij wederomgeboren is. (Joh 3:5; 1Kor13:1-7) en waardoor de mens ten volle beeldrager van God wordt. Een wederomgeboren christen verlangt naar de wil van zijn geestelijke Vader te leven en weet vanuit Zijn Woord dat seks geheiligd (= afgezonderd) is in het huwelijk. Wat de Bijbel over seksualiteit zegt, vind je in Efeze 5:22-27.

De wapenrusting van God in Efeze 6:13-18:

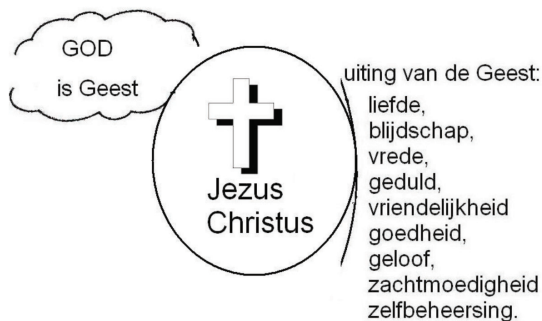
- waarheid,
- gerechtigheid,
- het evangelie van de vrede,
- schild van het geloof,
- helm van de zaligheid,
- zwaard van de Geest, dat is Gods Woord.

Praktische aanwijzingen Ef 4:25-32

Afleggen van het negatieve	Aandoen van het positieve
liegen	spreek de waarheid
stelen	ga niet slapen in boosheid
vuile taal	zeg goede dingen
bitterheid, woede, toorn,	wees vriendelijk en barmhartig
geschreeuw, laster, slechtheid	vergeef elkaar

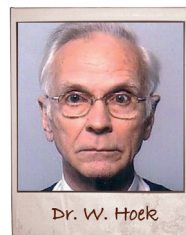
Gij geheel anders

De nieuwe mens aandoen (Ef 4:24) betekent eenvoudig: ons denken laten leiden door de Geest van Jezus. ■

Dr. W. Hoek

De heer Hoek is gepensioneerd scheikundige en heeft voor B&O al diverse taken vervuld.

Dr. W. Hoek

Want hiertoe is Christus gestorven en levend geworden, opdat Hij en over doden en over levenden heerschappij voeren zou.

Romeinen 14:9
(NBG)

Verantwoord opvoeden...

Bevestiging en bemoediging

Wees attent op de relatie tussen gehoorzaamheid, opvoedbaarheid en hechting

Bevestiging en aanmoediging zijn belangrijke middelen om te stimuleren en bij te sturen in de opvoeding. De werking ervan hangt in sommige gevallen af van de band die er is tussen de eerste en vroegste opvoeder van het kind. Er is een schat aan literatuur die schrijft over vroege hechtingsproblematiek. Bevestiging en aanmoediging werken hier niet zoals we verwachten. De boeken van Geertje van Egmond over hechtingsproblematiek beschrijven hoe dat is. Wie niet bevoegd is te diagnosticeren, moet zeer terughoudend zijn. Toch is het goed om te rekenen met deze mogelijkheid, als kinderen helemaal niet gehoorzamen en niet met anderen rekenen. Er zijn kinderen van veel gebed die ouders een leven lang voor raadsels stellen. We willen dan hopen op de mogelijkheid dat een kind door een levend geloof – een hechting aan de Here Jezus Christus – tot veranderingen komt die je menselijkerwijs niet meer zou verwachten.

Gehoorzaamheid en vrucht

In een discussie in het RD is er recent opnieuw nagedacht over bevestiging en gehoorzaamheid in de christelijke opvoeding (Dr. S. Post RD 13-02-2012). Opvoedingsdoelen werden in de 19^e eeuw eigenlijk nog niet zo onderscheiden. Het ging vooral om gehoorzaamheid aan ouders en gezagsdragers, luisteren naar het eigen geweten en naar de stem van God. Dit zou eigenlijk nog prioriteit moeten hebben, vindt Post. Gezagsuitoefening wordt al gauw gelijkgesteld met onvrijheid. Maar dat hoeft niet zo te zijn. Hij citeert met instemming de Amerikaanse theoloog L.V. Austin, als die betoogt dat de instrumentalist in het orkest de hoogste vrijheid ervaart, als hij zich afstemt op de dirigent en zijn medemusici. Ieder die ervaring heeft in samenspel, zal erkennen dat je als 't ware vleugels krijgt, als samenspel werkelijk lukt. Aan het slot citeert hij ook het adagium van dr. J. Waterink uit 2 Timotheus 3 vers 17: *"Dat de mens Gods volmaakt zij tot alle goed werk volkomen toegerust."* Gehoorzaamheid en dienst zijn nauw op elkaar

betrokken. Graag gebruiken we hier het begrip vrucht, zoals we dat vinden bij de Here Jezus en in de Psalmen. De samenhang wijnstok, ingeënte rank en vrucht komt overeen met de samenhang tussen opvoeder, gehecht kind en de dubbele liefdedienst. De sapstroom is karakteristiek voor zowel de wijnstok, de rank als de vrucht. De sapstroom is gericht op de dubbele liefdedienst: de liefde tot God en de naaste. In deze beweging is gehoorzaamheid dus een middel om te komen tot dienst. "Eet de bananenboom haar eigen vruchten?" vragen christenen retorisch in Afrika. Nee, de vruchten zijn voor anderen.

Ouders vragen dus een luisterhouding – gehoorzaamheid – met het oog op de dubbele liefdedienst. Ouders van elke denominatie moeten zich ervan bewust zijn, dat kinderen in de eerste plaats tot vrucht of dienst komen door de Heilige Geest van het nieuwe verbond, waarin ze geboren worden. Geestelijk luisteren maakt dat een kind zich op de een of andere manier uitstrekt naar de dubbele liefdedienst. In de spanning die dit oproept, mag het kind de Here Jezus leren kennen als Redder die vrijmaakt tot de dienst. Dan pas gaat het kind meedoen in het orkest!

Dr. Post betoogt, dat door de christenopvoeder de wil van het kind tot deze vrijheid 'gebroken' moet worden. Ik hoop, dat Post denkt aan noties uit de confessie over gebonden wil en vrije wil. Alleen een verbroken wil komt tot bekering of gehoorzaamheid. Laat echter niet de gedachte postvatten dat de ouder de wil mag breken. De ouder mag grenzen stellen aan het kind met het

oog op God en de naaste. Aanmoediging en bevestiging moeten dus beide bron- en doelgericht zijn.

Meer humanisme dan we willen weten

Op de achtergrond leeft bij dr. Post de zorg dat binnen de christelijke opvoeding onder invloed van de humanistische psychologie het accent is komen te liggen op de ontplooiing van de potentie die er in het kind ligt. De opvoeder is daarin begeleider van de innerlijke vermogens. De docent op het conservatorium speelt vooral niet voor. Hij wil geen model zijn. Hij bevestigt en bemoedigt de eigen aanleg van de student. Post wil als 't ware dat de docent tijdelijk wel het model is om met discipline na te volgen. Later zal hij de discipline die hij geleerd heeft, vruchtbaar kunnen maken voor zijn eigen innerlijke voorstelling van de muziek.

Dr. Post ziet de neergang van onderwijsresultaten en de toename van hyperactiviteit en concentratiestoornissen niet los van het algemene pedagogische klimaat waarin wij onze kinderen groot brengen. Hij kritiseert het ongestructureerde aanmoedigen waarin de wil niet getraind wordt. Hij vraagt aandacht voor de ouder als model en opdracht voor de gehoorzaamheid. Hij constateert een gemis aan theologische en pedagogische bezinning over dit onderwerp ook in het confessionele en Bijbelgetrouwe onderwijs.

Bevestiging en aanmoediging staan in verbinding met een model en met een doel. Hij denkt hier aan gezagdragers die in harmonie leven met God en de naaste. Zij mogen hun kinderen verplichten daarin mee te doen.

Je kunt hier het beeld van het 'kristalliseren' gebruiken. Het leven van het kind kristalliseert zich om dat van de gelovige volwassene heen, om het model van de dienst aan God en de naaste alvast te leren ook als het innerlijke of geestelijke motivatie nog lijkt te missen.

De orthopedagoge drs. Aline Hoogenboom-Versluis reageert in dezelfde krant dat de wil van het kind toegerust moet worden tot het verstaan van God en het maken van mondige keuzes. Ze zoekt dus een verbinding tussen het christelijk geloof en de identiteitspsychologie. Dat komt haar op een verwijt te staan dat het leven van het kind

zich 'uitkristalliseert' om de eigen persoonlijkheid van het kind. Bevestiging en aanmoediging zijn dus minder op de norm en meer op de ontplooiing en keuzevaardigheid van het kind gericht (RD 12-10-1012). Misschien veronderstelt drs. Hoogenboom iets wat hierboven onder gehoorzaamheid en vrucht is beschreven. We zouden daar nog meer over willen horen.

Jamaars in de algemene pedagogiek

Ik kwam het recent tegen in tijdschriften en op de radio dat er vraagtekens werden gesteld bij het ongestructureerd bevestigen en bemoedigen van kinderen. Kinderen leren maar dat ze geweldig zijn en dat ze het eveneens geweldig doen zonder dat er heldere uitdagingen en evaluaties zijn. Gezonde kinderen zijn daarop uit. Kinderen voelen wel aandacht in al die bevestiging, maar ze kunnen er ook verlegen mee raken.

Ongestructureerde bemoediging en vormloos enthousiasme kunnen ook leiden tot een verlies van zelfvertrouwen, een vermindering van prestaties en tot hyperactiviteit. Denk daarbij maar aan het format van sommige kinderprogramma's. De cultuur van buis en opvoeding zijn behoorlijk verwant geraakt.

Pastoraat

In veel kerken en gemeenten ligt de tijd al ver van ons, dat er aarzeling was bij het lied: "Weet je dat je een parel bent...een parel in Gods hand." In christelijk pastoraat van evangelische of confessionele snit bevestigen en bemoedigen we elkaar onbekommerd. We zijn toch 'een parel in Gods hand'.

De parel functioneert hier als pendant van het hoge mensbeeld in de humanistische hulpverlening. Het beeld van het zoeken van de parel van grote waarde is door de Here Jezus gebruikt

als beeld voor het zoeken van het Koninkrijk der hemelen. Niet het zichtbare koninkrijk dat de leiders voorstonden, maar het onzichtbare wat bestaat in geschonken gerechtigheid. (Matt 6:33) Er zijn veel beelden in de Bijbel om de geschonken gerechtigheid tot uitdrukking te brengen. De parel is er één van. Is het Bijbels om een kind zonder meer een parel te noemen? Kinderen vatten het vast redengevend op: omdat ik een parel ben, houdt God van me en ben ik bijzonder. De Bijbel gebruikt dit beeld niet voor gelovige kinderen, omdat het geen goede vergelijking in zich draagt. In de humanistische psychologie werkt het beeld wel goed.

God wil dat onze kinderen – die geen parels zijn – weer terugkrijgen wat ze in Adam kwijt zijn. God zoekt hen met liefde, met volharding en met persoonlijke interventies. We bemoedigen en bevestigen onze kinderen, om hen bij de bron Christus te brengen en bij het doel vruchtdragen: God liefhebben en de naaste als onszelf.

Zelfgenoegzame opvoeders kunnen bevestiging en enthousiasme (met als tegenhangers onthouding en negeren) gebruiken om een kind te laten functioneren tot eer van henzelf. Het mag ons niet verbazen dat dit uiteindelijk leidt tot crises in de verhouding van het kind tot de ouders en tot God. Onze cultuur wordt steeds meer narcistisch waardoor er ongekende lasten voor onze kinderen ontstaan.

“Ik troost me met de gedachte dat veel gelovige opvoeders door Woord en Geest geleid worden om verantwoord aan te moedigen en te bevestigen.”

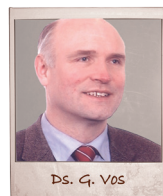
Triniteit en Koninkrijk

Ik troost me met de gedachte dat veel gelovige opvoeders door Woord en Geest geleid worden om verantwoord aan te moedigen en te bevestigen.

In de nieuwe christelijke dogmatiek van de hoogleraren Van den Brink en Van der Kooij wordt het uitgangspunt genomen in de triniteit. Alle werk van de drie-enige God wordt gezien binnen de ‘accolades’ van het Koninkrijk. Er is een beweging vanuit de Vader, door middel van de Zoon en via de Heilige Geest naar onze kinderen. Gebrokenheid en zonde maken deel uit van hun identiteit, maar van meet af aan worden kinderen van gelovige ouders gezocht via de Geest. Die brengt ouders tot handelen en kinderen tot horen en vruchtdragen. Het woord ‘vrucht’ is een kernwoord in het Koninkrijk der hemelen en staat vanuit zijn oorsprong en in zijn uitwerking in een missionaire beweging.

Ik hoop en verwacht dat deze uitgangspunten kunnen helpen om de plaats van de opvoeder en het kind voor Gods aangezicht opnieuw te belichten. ■

Ds. Vos was werkzaam in het Enschede (VWO), Apeldoorn (MBO), Purmerend en Assen als gemeentepredikant en in Mozambique als zendingspredikant. Hij werkt momenteel als predikant in tijdelijke dienst van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Groningen.

Onverantwoord speelgoed

Spelen met levende doden en duistere griezels

Spelen met griezels wordt mede mogelijk gemaakt door speelgoedfabrikanten MGA, Lego en Mattel.

Laat kinderen al jong niet alleen kijken en lezen over dood, verderf en duisternis, maar laat ze er vooral ook mee en over spelen. Grote kans dat het zijn uitwerking niet zal missen. Wie tegenwoordig de speelgoedwinkel binnenstapt, kan erop rekenen geconfronteerd te worden met figuren die je voorheen alleen nog in griezelboeken of griezelfilms tegenkwam.

Speciaal voor jonge meiden: *Monster High*

Ben je in de speelgoedwinkel op zoek naar een Barbiepop? Dan kun je nu ook kiezen uit magere bleekhoofdige gothic Barbiepoppen met afneembare ledematen die namen dragen als Draculaura of Frankie Stein. Deze serie voor meisjes heet *Monster High* en is in 2010 uitgebracht door de speelgoedfabrikant Mattel die vooral bekend is geworden door het fabriceren van Barbiepoppen. Bij *Monster High* gaat het om een high school (middelbare school) waarop leerlingen zitten die kinderen zijn van monsters. Met hun Dracula-tanden, veel zwart, make-up, tatoeages en doodshoofden dagen ze jonge meiden uit om met hen hun eigen verhaal te creëren. Wat dacht je bijv. van de Barbiepop *Operetta*? Ze is de dochter van het 'Spook van de Opera' en staat klaar om de hele school te laten rocken met haar doodskistvormige gitaar. Natuurlijk ontbreken talloze accessoires, spelletjes, filmpjes, een boekenserie en website niet. Denk aan Make-up verpakt in een doodskist of de grafgeest die je op je Nintendo DS de school laat verkennen.

Kritiek op speelgoedfabrikant Mattel

De speelgoedfabrikant Mattel kreeg met name uit Amerika kritiek op deze nieuwe poppenserie vanwege het uiterlijk van de poppen. De figuurtjes zouden te mager zijn, te veel make-up dragen en epilatie aanmoedigen. Zo spendeert het popje *Clawdeen Wolf*, dochter van een weerwolf, hele dagen aan het 'waxen, scheren en epilieren' van haar lichaam. Het popje draagt een minirok, zware make-up en omschrijft haar hobby als

'flirten met jongens'. Volgens psycholoog Dale Atkins promoten de popjes op die manier een ongezond lichaamsbeeld bij hun doelpubliek, meisjes tussen de tien en de twaalf jaar. Het is jammer en opmerkelijk dat er geen kritiek is geweest op de doodskoppen, doodskisten, geesten en zombies. Het zijn zaken die met de dood en de duisternis te maken hebben. Hiermee spelen wordt door dit soort speelgoed als cool neergezet en aangemoedigd. Dat is op zijn minst zorgwekkend.

Concurrent Bratz lanceert *Bratzillaz*

Bratz-poppen geproduceerd door MGA, de concurrent van Barbie die de "stoutere" versie van Barbie lanceerde in 2001, is in 2012 ook een nieuwe serie gestart met de naam *Bratzillaz*". Hoewel MGA niet aan de kritiek wist te ontsnappen vanwege het ordinaire en geseksualiseerde uiterlijk van de reguliere Bratz-poppen, zijn deze in korte tijd toch populair geworden.

Hun nieuwe serie *Bratzillaz* presenteert vijf goede heksen met elk hun eigen superkracht. Een voorbeeld is de pop 'Yasmina Clairvoya' haar magische kracht is dat zij de toekomst kan zien.

De *Bratzillaz* misleiden jonge meiden met zinnen als: "Zij zal je helpen met alles wat er op je pad gaat komen," en "Ik kan je veranderen in alles wat je wilt" of "*Bratzillaz* zijn de enige Fashionpoppen die je helpen jouw dromen te verwezenlijken met de speciale magische krachten". In een muziekvideo van *Bratzillaz* wordt hekserij door vijf jonge, schaars geklede heksen gepromoot.

Gothic Barbiepop
Frankie Stein

“ **Nu worden de kinderen klaargestoomd voor het echte griezelwerk: weerwolven, Dracula, geesten en een lijkkoets of een spooktrein besturen.** ”

Speelgoedfabrikant Lego doet mee

Als het gaat om het thema horrorfictie in de speelgoedbranche blijft speelgoedfabrikant Lego niet achter. Ook zij zijn dit jaar met een nieuwe serie begonnen. Alle gruwelijkheden die je eerst alleen in griezelboeken kon lezen, kunnen nu worden nagebouwd en nagespeeld met het nieuwe Lego-thema “*Monster Fighters*”. Kwam in 2011 het Lego-thema Ninjago uit en kon ook alles uit de Harry Potterserie van Lego al bij elkaar worden verzameld, nu worden de kinderen klaargestoomd voor het echte griezelwerk: weerwolven, Dracula, geesten, zombies, een lijkkoets of spooktrein besturen, doodskisten om een aanval uit te voeren en gruwelijke monsters die de gestoorde wetenschapper met een stroomstoot tot leven kan wekken. Je kunt het zo gek niet bedenken of het kind kan met behulp van het nieuwe Lego-thema nu zelf zijn eigen griezelwereld creëren.

Lego Dracula

Kritiek belachelijk maken of serieus nemen?

Lego, Mattel en MGA proberen op een vreemde manier aansluiting te vinden bij het kind of misschien is die aansluiting reeds gemaakt door diverse kinderboekenschrijvers en filmmakers en hoefden de speelgoedfabrikanten alleen nog de producten te fabriceren. Tenslotte lieten de bedenkers van *Monster Fighters* en *Monster High* zich inspireren door monsterfilms en horrorfictie. Kreeg Bijbel & Onderwijs een hoop kritiek te verduren, toen ze waarschuwde tegen de gevaren

die kleven aan magie of bizarre fantasie in kinderboeken, nu kunnen kinderen spelen met wat ze toen alleen nog konden lezen of kijken. Hoewel men wel open lijkt te staan voor de discussie dat geseksualiseerde Barbiepoppen een negatieve invloed kunnen hebben op het lichaamsbeeld van meisjes, wordt de reële mogelijkheid dat het idealiseren van dood en duisternis een negatieve invloed kan hebben op een kind vaak aan de kant geschoven of zelfs belachelijk gemaakt.

Conclusie

Lego, Mattel en MGA brengen met hun serie *Monster Fighters*, *Monster High* en *Bratzillaz* aan jonge kinderen de boodschap over dat dood, duisternis en hekserij positief en cool is. Hierdoor wordt duisternis als licht voorgesteld. Vergeet niet dat dit ook in de reclamespotjes over bovengenoemde producten gebeurt die tussen de kinderprogramma's door worden getoond. Door het te plaatsen tussen het reguliere speelgoed en andere reclamespotjes geven zij de indruk dat het normaal is. Het is belangrijk dat ouders het niet normaal gaan vinden dat ze in een speelgoedwinkel tegen geesten, zombies en heksen aan staan te kijken in de vorm van speelgoed en dit niet alleen vanwege hun oversekste en magere uiterlijk. Boekenschrijvers, tekenfilm makers, bedenkers van speelgoed maken geen onderscheid tussen licht en duisternis. Sterker nog zij lijken, door het ontwikkelen van dergelijk speelgoed het belangrijk te vinden dat het kind met de werken van de duisternis bezig is. Duisternis en licht hebben niets met elkaar gemeen: het is licht of duisternis.

Psycholoog Dale Atkins zei over de serie *Monster High*: “Met dit soort belachelijke rolmodellen creëer je een ideaal van schoonheid een lichaamsbeeld waar kinderen wel mee bezig moeten zijn”. Misschien had ook gezegd kunnen worden wat men tegenwoordig liever niet wil horen of geloven: met dit soort belachelijke rolmodellen creëer je een ideaal van dood, verderf en duisternis, een boodschap waar kinderen wel mee bezig moeten zijn. ■

Amanda Poelstra-Koster

De geraadpleegde bronnen voor dit artikel vindt u t.z.t. op de website van B&O.

Amanda Poelstra-Koster

De zorg van God (3)

Wat hebt gij daar in uw hand ? (3)

We hebben al iets van Mozes en David gezien. Bij Mozes zagen we i.v.m. de staf die in zijn hand was, gehoorzaamheid. Bij David zagen we i.v.m. de stenen die hij gezocht had, vertrouwen. In deze volgende geschiedenis uit Markus 6 zien we weer iets anders i.v.m. wat de discipelen in hun handen hadden.

Wat vooraf ging: de uitzending van de 12 discipelen in Markus 6: 7-9, 12+13:

7 En Hij riep de twaalfen tot Zich en begon hen uit te zenden, twee aan twee, en gaf hun macht over de onreine geesten. 8 En Hij gebod hun niets mede te nemen voor onderweg, dan alleen een staf; geen brood, geen reiszak, geen geld in de gordel, 9 maar wèl sandalen aan de voeten te dragen en: trekt niet twee hemden aan. (...) 12 En zij vertrokken en predikten, dat zij zich zouden bekeren. 13 En zij drevén vele boze geesten uit en zalfden vele zieken met olie en genazen hen.

Alleen een staf

Ik zou hier graag het accent willen leggen op het woordje “niets”. De Heer geeft hier Zelf de opdracht, dus zal Hij zorgen voor de juiste woorden, voor de macht over de onreine geesten, voor voedsel, enz. Alleen een staf mochten ze meenemen. We zouden kunnen vragen: “Discipelen, wat hebben jullie in je hand?” Hun antwoord: “Een staf, dat is genoeg voor de opdracht die de Heere Jezus ons gegeven heeft. Voor al het andere zal Hij op zijn tijd zorgen.”

Zo gingen ze heen, afhankelijk van hun Heer. Konden ze dat doen wat de Heer hen opgedragen had? Ja, heel eenvoudig. Waarom? Omdat Hij hen ertoe bekwaam maakte.

In het kort:

- Mozes → staf → gehoorzaamheid aan God.
- David → 5 gladde stenen → vertrouwen op God.
- De discipelen → staf → afhankelijkheid van God.

De discipelen mochten deze ervaring met de Heere Jezus opdoen, maar het was direct ook een voorbereiding op wat er volgde. Dat lezen we in Johannes 6:1-11.

Johannes 6:1-11

1 Daarna vertrok Jezus naar de overzijde van de zee van Tiberias in Galilea. 2 En Hem volgde een grote schare, omdat zij de tekenen zagen, die Hij aan zieken verrichtte. 3 En Jezus ging de berg op en zat daar neder met zijn discipelen. 4 En het Pascha, het feest der Joden, was nabij. 5 Toen Jezus dan de ogen opsloeg en zag, dat een grote schare tot Hem kwam, zeide Hij tot Filippus: Waar zullen wij broden kopen, dat dezen kunnen eten? 6 Maar dit zeide Hij om hem op de proef te stellen, want Hij wist zelf, wat Hij doen zou. 7 Filippus antwoordde Hem: Tweehonderd schellingen brood is voor dezen niet genoeg, als ieder een kleine hoeveelheid zal krijgen. 8 Een van zijn discipelen, Andreas, de broeder van Simon Petrus, zeide tot Hem: 9 Hier is een jongen, die vijf gerstebroden en twee vissen heeft; maar wat betekent dit voor zoveel? 10 Jezus zeide: Laat de mensen gaan zitten. Nu was er veel gras op die plaats. De mannen gingen dus zitten, ten getale van omstreeks vijfduizend. 11 Jezus dan nam de broden, dankte en verdeelde ze onder hen, die daar zaten, evenzo van de vissen, zoveel zij wensten.

De mensen zagen de tekenen die de Heere Jezus aan zieken deed. Daarom waren ze bij Hem. Markus 6:34 zegt, dat Hij met ontferming over hen bewogen was, omdat zij waren als schapen, die geen herder hadden, en dat Hij hun vele dingen begon te leren. Maar dat is niet alles! Vs 5 zegt: Toen Jezuszag, dat een grote schare tot Hem kwam..... Wat zag Hij? Lichamelijke nood, geestelijke nood.... Maar wat ziet Hij nog meer? Hij ziet daar ook een Filippus en stelt hem op de proef: “Waar zullen wij broden kopen, dat dezen kunnen eten.” Filippus had geen oplossing. Hij kan alleen maar aangeven dat 200 schellingen niet genoeg zijn om brood voor te kopen. In Johannes 6 lezen we, dat de discipelen zeggen dat het beter is om de menigte naar de omliggende dorpen te sturen om daar eten te kopen. Hier zijn discipelen aan het woord, die zulke mooie ervaringen met de Heere Jezus opgedaan hebben. Maar wat doen ze? Ze kijken naar de omstandigheden. Niet naar de Heer. (Laten we hen niet veroordelen. Ook ik en misschien u ook, wij zijn niet beter en reageren vaak niet anders.)

"Hier is een jongen."

Andreas komt met deze jongen op de proppen, maar zegt tegelijk dat wat deze jongen heeft, veel te weinig is. Ik stel me het zo voor, dat die jongen z'n 5 broden en 2 vissen van huis uit voor zichzelf heeft meegenomen. We lezen niets van een tweegesprek tussen Andreas en de jongen. Maar een ding staat wel vast: hij had die 5 broden en 2 vissen niet voor de massa meegenomen, maar wel voor zichzelf. "Jongen", zouden we kunnen vragen, "wat heb je in je hand?" "5 broden en 2 vissen," zou hij geantwoord hebben. Hij had het allemaal voor zichzelf kunnen houden, maar hij geeft het in de handen van de Heere Jezus. Hij ziet af van zijn eigen wens om het op te eten en geeft het aan de Heer. De Heer maakt datgene wat Hij van deze jongen krijgt, voldoende voor 5000 mannen. Iedereen kreeg genoeg.

Is deze jongen niet een voorbeeld voor mij en u? Wat in de ogen van de discipelen (lees: medebroeders en zusters) te gering is, is voldoende, als we het Hem in handen geven. Ik hoop dat jongeren die dit stukje lezen, zullen zien dat de Heere Jezus dat wat zij Hem in handen willen geven, dat Hij dat gebruiken gaat. Misschien kost het je moeite om iets aan de Heere te geven, maar denk dan aan wat Hij ermee gaat doen. Heb je je leven al aan Hem gegeven? *Hij kan er veel meer mee doen in een enkel ogenblik, dan jij in je hele leven.*

- Mozes → staf → gehoorzaamheid aan God.
- David → 5 gladde stenen → vertrouwen op God.
- De discipelen → staf → afhankelijkheid van God.
- Jongen → 5 broden en 2 vissen → afzien van eigen wensen (zelfverloochening).

Ik kan er niet onderuit beste lezer. Ik moet mezelf en u een aantal vragen stellen. En, gelooft u mij, voordat ik deze vragen nu aan het papier toevertrouw, kwamen ze op mij af!

1. Hoe staat het met mijn/uw gehoorzaamheid aan God en aan Zijn onfeilbaar Woord?
2. Hoe staat het met mijn/uw vertrouwen op God?
3. Hoe staat het met mijn/uw afhankelijkheid van God?
4. Hoe staat het met mijn/uw zelfverloochening?

Het zijn geen gemakkelijke vragen om te beantwoorden. Ik kom in ieder geval in alle vier domeinen erg tekort. Misschien zegt u hetzelfde. Maar

de Heere Jezus vraagt ons naar Hem te kijken. Hij is ons Voorbeeld van gehoorzaamheid, vertrouwen, afhankelijkheid en zelfverloochening. En Hij wil ons helpen!

Vijf broden en twee vissen

Als we nadenken over brood, dan weten we dat de Heere Jezus zegt dat Hij het brood des levens is (Joh 6:48). Er moet veel werk gedaan worden, voordat een brood klaar is. De graankorrels moeten gezaaid worden (verg. Joh 12:24), het koren moet geoogst worden, het graan moet tot meel gemalen worden, verder bewerkt en tenslotte gebakken worden. Het moet in de oven. Vuur (de oven) is in de Bijbel een beeld van het oordeel. Spreekt het brood dan niet van de Heere Jezus? We mogen ons, zowel jong als oud, bezighouden met dat Brood uit de hemel, met Hem die moest sterven (Joh 12:24), het fijne meel, met de Heere Jezus en Zijn volmaakte toewijding aan Zijn God in Zijn leven hier op aarde (Lev 2), met Hem die het vuur van Gods oordeel moest ondergaan. Het was een jongen die vijf broden had.

Maak de volgende rekensom eens. Vermenigvuldig je leeftijd eens met 365. Dan heb je de dagen die je geleefd hebt. Stel dat je gemiddeld tien zonden per dag gedaan hebt. (Bij mij zijn het er meer dan tien.) Je komt dan op het aantal zonden, die je gedaan hebt. Als de Heere Jezus voor al die zonden geboet heeft en ook voor de zonden die ik nog zal doen, hoe verschrikkelijk is dan Gods oordeel over mijn zonden geweest, mijn zonden! ".....De straf die mij de vrede aanbrengt, lag op Hem" Jes 53:5b. Wat een genade!

Als we bezig zijn met "het brood", dan komen we ook bij de twee vissen. Wie zorgde ervoor dat de vissen in de netten van de discipelen kwamen? (Joh 21:6) Was het niet de Heere Jezus? De toepassing is eenvoudig. Als wij zelf gedachten hebben over de Heere Jezus, dan geeft Hij Zijn gedachten daarbij. Vijf en twee, zeven. Een volmaakte zegen.

**Wat hebt u in uw hand?
Een volmaakte zegen!
Om uit te delen aan anderen!?** ■

A.Eysink

De heer Eysink is docent
bij het voortgezet onderwijs

Uit de mond van kinderen...

Rosje van der Hal

De boer uit Stadskanaal, die worstelde met een tekst uit Psalm 8, is niet meer. Op 27 augustus 2012 is hij begraven. In de boerderij hing een portret, gebaseerd op een bekend geworden foto. Het betrof een afbeelding van een Joods meisje van 10 maanden oud: Rosje van der Hal (zie foto hieronder).

Rosje werd op 17 maart 1942 geboren. Zij kwam met haar ouders Riko en Engelina en oma Rosje in Westerbork terecht. De baby moest worden verpleegd en de zogenaamd kindvriendelijke commandant gaf persoonlijk zijn medewerking, zodat verzorging in het ziekenhuis in Groningen kon plaatsvinden. Toen het meisje was aangesterkt, moest ze terug naar Westerbork en dezelfde commandant zette haar op de lijst van transport naar Polen. Op 21 mei 1943 werd ze met vader Riko en moeder Engelina in Sobibor vergast. Oma Rosje werd op 28 mei 1943, eveneens in Sobibor, vermoord.

De man uit Stadskanaal hoorde de geschiedenis van Rosje. Het verhaal trof hem diep. Stond er in Psalm 8 immers niet dat God in de mond van kleine kinderen en zuigelingen een sterk fundament gelegd heeft om de vijand te laten ophouden? En nu was, zo ervoer hij dat, het tegenovergestelde gebeurd. Gedurende zijn hele leven kon hij er niet van loskomen. Hij werd ziek. Een professor-predikant bezocht hem ongeveer twee weken vóór zijn heengaan. De boer vroeg hem in de afscheidsdienst te preken over de bewuste tekst uit Psalm 8. Dit is gebeurd. De predikant verwees naar de woorden van Jezus, die de tekst uit Psalm 8 noemt als kinderen in de tempel Hem toeroepen met 'Hosanna, de Zoon Davids'. Dat roepen

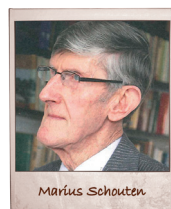
werd hen kwalijk genomen. Nee, een antwoord op de worsteling van de boer uit Stadskanaal is er niet, maar de God van Israël heeft het stemmetje van Rosje gehoord, toen ze in het ziekenhuis lag en later in die donkere, tochtige en schuddende wagon. Haar stemmetje is als een getuigenis opgeklommen naar Gods Tempel.

Zomer 2012: in Duitsland, waar de architectuur van de Holocaust tot stand kwam, worden Joodse kinderen bedreigd (Ik maak jou dood.). Het dragen van een kipa (keppeltje) wordt gevaarlijk. Het thuisland Israël is omheind en heeft de contouren van een getto. Maar nog steeds worden er Joodse kinderen geboren, dichtbij een schuilkelder. Israël's God heeft hen geroepen om in hun mond een sterk fundament te leggen, de tegenstanders ten spijt. God wil dat het Joodse volk Zijn Licht zal verspreiden.

En wij dan? Wel, als we van dit volk houden, zullen we elke dag vurig bidden en vragen of God Zijn Geest als een onstuitbare stroom wil uitstorten over Israël, zodat het 'Hosanna' van erkenning en herkenning van de Messias als een vloedgolf over de aarde zal gaan. Door de mond van kinderen en zuigelingen, zoals Rosje, zal Zijn lof worden bezongen. En niemand zal hen dat beletten. ■

Marius Schouten

De heer Schouten was werkzaam in de veevoederindustrie en is vanuit een PKN-gemeente actief bij "Israël en de kerk" betrokken.

*Er is een stem gehoord in Rama,
een rouwklacht, een zeer bitter geseen:
Rachel weent over haar kinderen,
Zij weigert zich te laten troosten
over haar kinderen,
want zij zijn er niet meer.*

Jeremia 31:15

➤ MOHAMMED IS DE POPULAIRSTE NAAM VOOR BABY'S IN ENGELAND

Het volgende is overgenomen uit "Mohammed Retakes Top Stop" (Mohammed herovert de eerste plaats), CNN BeliefBlog, 14 aug. 2012: "Mohammed herwint de eerste plaats als populairste naam voor babyjongetjes die geboren zijn in Engeland en Wales in 2011 overtuigend vóór Harry, op de tweede plaats, volgens gegevens die de overheid heeft vrijgegeven. De overheid verklaarde, dat Harry de populairste jongensnaam was, maar dat als je de vijf populairste verschillende spellingen van Mohammed toevoegt, die naam bovenaan komt. Mohammed is ook de populairste jongensnaam van de afgelopen vijf jaar in Engeland en Wales, vóór Oliver en Jack. De naam kwam als enige naam ieder jaar op de eerste of tweede plaats sinds 2007. De populariteit van de naam hangt samen met de omvang van de Britse moslimpopulatie die naar verwachting in de komende 20 jaar zal verdubbelen. Het land had ongeveer 2% moslims in 1990 en groeide naar 4,6 % moslims in 2010, met bijna 2,9 miljoen aanhangers, volgens de analyse van het Pew Forum voor Religie & Openbaar Leven. In 2030 zal het Verenigd Koninkrijk meer dan 8% moslims hebben, dat is meer dan 5,5 miljoen aanhangers. De Verenigde Staten heeft ongeveer 0,8 % moslims, met ongeveer 2,6 miljoen aanhangers, volgens berekeningen van het Pew Forum." Bron: www.wayoflife.org, 14-09-2012 ■

Vertaling door mevr. Silvia van Dijk

➤ ROOMS-KATHOLIEKE SCHOLEN

24 scholen in 's-Hertogenbosch zijn in 2013 geen rooms-katholieke scholen meer! Dit is het voorname van het onderwijsbestuur Signum. Het Brabants Dagblad van 1 september 2012 kopt: "Niet geloof, maar roomse kerk is uitgespeeld." Het bestuur heeft besloten de scholen om te zetten in bijzonder-neutrale scholen. Ze vallen wel onder het bijzonder onderwijs en ze zijn op de joods-christelijke tradities gebaseerd.

"De medezeggenschapsraad van Signum zal hier waarschijnlijk geen punt van maken," zegt voorzitter Robert van Schaik. Peter Broeders geeft als reactie van het bisdom: "Wij zijn verrast. Geen katholiek onderwijs zou een verschraling zijn." Hoogleraar Zoontjes verwacht dat meer besturen, vooral in steden, de rooms-katholieke veren

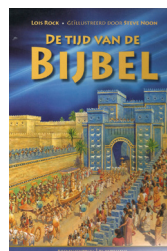
af gaan schudden. Den Bosch is nu de eerste. Wat is de reden? Het rooms-katholicisme komt niet meer in de lessen voor. Vroeger werden de kinderen op school nog voorbereid op de eerste communie. Nu niet meer. Reactie van een leerkracht op Radio 1-nieuws: "Er zijn zoveel kinderen met een verschillende religieuze achtergrond." Tevens betoogt hij: "Ik ben tot de ontdekking gekomen dat de verschillen tussen b.v. de islam en christendom te verwaarlozen zijn, nog meer, ze worden steeds kleiner." Een oud-leerkracht Peter: "Het enige katholieke was een kruisbeeld in de aula en de gedwongen communie." ■

➤ ETHIOPIË

Je loopt als toerist in de hoofdstad van dit land, Addis Abeba, een boekwinkel binnen en je oog valt gelijk op de cover van een boek met de afbeelding van Anne Frank erop. En ja hoor, hoe kan het, het dagboek van

dit Nederlands Joodse meisje in de voertaal van Ethiopië, het Amhaars. Mooi eigenlijk, want het Afrikaanse land heeft geleden onder de aanval van de koloniserende en fascistische Italianen in 1936. De bezetting duurde tot 1941. ■

➤ DE TIJD VAN DE BIJBEL

Als je dit 63 pagina's tellende boek met een stevige kft opendoet, dan word je gelijk getroffen door de soms paginagrote illustraties die tot in detail de toestand uit de Bijbel-

se tijd weergeven. Bovendien zijn er veertien grote illustraties over twee bladzijden. In die illustraties zijn in zwart korte omschrijvingen aangebracht, zodat je weet wat het onderdeel voorstelt. Het persbericht over dit boek heeft gelijk dat ook volwassenen daarvan kunnen leren. Het boek behandelt de hele Bijbel: vanaf de schepping tot het boek Openbaring. Uiteraard zijn keuzes gemaakt. De zinnen zijn doorgaans kort, maar niet kinderlijk. Kinderen/leerlingen uit de bovenbouw kunnen de tekst goed volgen. Over de informatieve tekst kun je niet zo lovend zijn. Dat zal gestaafd worden. Het stoort dat hoofdletters voor Messias, Christus en het persoonlijk voornaamwoord "Hij" als dat op de Here Jezus betrekking heeft, ontbreken.

Regelmatig wordt gesproken over “verhalen”, wat trouwens bij een bepaalde theologische stroming – de Amsterdamse school – gebezigd wordt. Gebruik het woord “geschiedenis”. Zinnen als “een God die de wereld schiep” en “Opmerkelijk is dat het verhaal over Noach lijkt op een ander oud verhaal uit dezelfde streek” zaaien twijfel bij de lezer. Een beoordeling over Gods handelen of je eigen subjectieve maatstaf passen niet in zinnen als “Toen God Abel leek voor te trekken, werd Kaïn jaloers” en “De verhalen over de rechters (= richters) zijn bijzonder wreed”. Je verbaast je over een zin als “Toen Jezus eenmaal de beslissing had genomen om prediker te worden, bezocht hij de synagogen.” Weet de auteur dan niet wat Gods opdracht voor de Here der heren is? Waarom citeert de auteur op blz. 46 bij “Uitspraken van Jezus” alleen teksten die op de interactie tussen mensen slaan? Jezus’ prediking begint met: “Bekeert u” (Matth 3). De auteur gooit helaas ook jodendom en de opdracht van God voor het Joodse volk (Zijn volk!) door elkaar. De hemelvaart van de Here Jezus was bekend bij de discipelen. Dan kun je dat niet verwoorden met: “Ze geloofden dat hij naar de hemel was gegaan.”

Maar we weten, dat:

1. Psalm 119 uit 176 verzen bestaat en dat 175 verzen van Gods **betrouwbare** verordeningen en regels getuigen.
2. de Here Jezus in Joh 17:17 bidt: “Uw woord is de waarheid.” Daar is niets uitgezonderd. Schepping, zondeval, zondvloed en het werk van richters en profeten horen daarbij.
3. de apostel Paulus in Rom 15 en 1 Cor 10 stelt: “Al wat namelijk te voren geschreven is, werd tot ons onderricht geschreven.” Je kunt aan, op wat in het OT vermeld is.
4. bij B&O de brochure “Als Genesis 1-3 geen geschiedenis zou zijn” verkrijgbaar is. ■

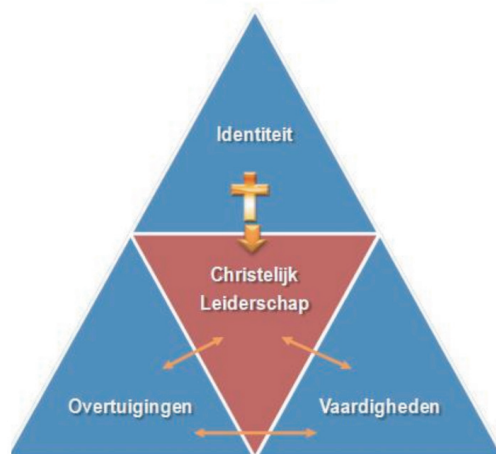
“De tijd van de Bijbel” door Lois Rock, geïllustreerd door Steve Noon, Uitgeverij Boekencentrum en Kwintessens € 15,90

➤ (CHRISTELIJK) LEIDERSCHAP OP SCHOOL

De laatste jaren is er veel geschreven over leiderschap. Enkele maanden geleden kwam het boek ‘Onderwijs vraagt leiderschap’ (2012 van drs. Dick Both & Alex de Bruijn) op de markt: een waardevol boek en geschreven vanuit een christelijke achtergrond. Het beschrijft hoe leerkrachten

leiding geven aan leerlingen, hoe leidinggevers de leerkrachten aansturen en hoe het bestuur leiding geeft aan directie en management. De schrijvers hebben ervoor gekozen om het christelijke element geen plaats te geven in het boek. Een gemiste kans. Zonder dat element draait alles om de maakbaarheid van de leider. Iemand die wel oog heeft voor deze christelijke dimensie is Jan Willem Grievink (1952, conceptio.nl). Hij houdt zich bezig met christelijk leiderschap.

De kernwaarden van christelijk leiderschap

Bron: 'Hand- en Hartsboek Christelijk Leiderschap'

Hij geeft terecht aan dat de bron waaruit je put, de grenzen (normen) van je keuzes én de gerichtheid van het effect het verschil kunnen maken.

‘Voor elk mens bestaat leven en werken uit een drieslag: je identiteit, je overtuigingen en je vaardigheden. Ik heb ze in het schema weergegeven. En juist de manier waarop die drie kenmerken op elkaar inwerken maakt het christelijk leiderschap anders dan gewoon leiderschap.’

Dat is niet eerst je plan maken, maar vooraf zoeken naar en bidden om Gods weg in je groep en in je school. Je werkt vanuit je identiteit. ‘Uit die identiteit worden je overtuigingen (mede) geboren. Je identiteit en je overtuigingen werken op elkaar in en die geven richting aan je vaardigheden. Ze bepalen het doel, de motivatie, de richting en de manier waarop je die vaardigheden gebruikt.’ Daarom kun je leiderschap nooit loskoppelen van je ‘christen-zijn’. ■

► KANJERTRAINING (1)

Beste redactie,
Leerkrachten van onze school zijn voornemens kanjertrainingen te volgen en dit te gaan toepassen in de verschillende groepen. Nu kan ik hier op jullie site niets over vinden. Graag zou ik willen weten wat de achtergrond hiervan is en of dit wel past op een ger. vrijgemaakte school. Misschien kent u deze cursus niet en hebt u meer informatie nodig van mij. In dat geval zal ik vragen waar dit aanbod vandaan komt. Tot nu toe zijn wij erg tevreden met deze school en weten we dat er goed opgelet wordt of nieuwe dingen passen binnen de identiteit van de school. Maar soms wordt er van boven af iets opgelegd en moet je mee doen. Vandaar dat ik deze vraag aan jullie voorleg, vooral ook omdat jullie goed op de hoogte zijn van verschillende thema's.

*Hartelijke groeten van ...
(naam en adres bij de redactie bekend) ■*

► KANJERTRAINING (2)

Kunnen jullie me wat informatie toesturen over de kanjertraining op scholen die landelijk op omars is of dat nou wel of geen kwaad kan in het licht van de Bijbel? Ik heb ontzettend veel twijfels. Ik wil hier graag schriftelijk iets van horen, dan kan ik het meenemen in de besprekingen.

Naam en adres bij de redactie bekend

We ontvingen o.a. het volgende n.a.v. de informatie die verstuurd was:

De vraag mag in het magazine geplaatst worden. Waar ik me het meest zorgen om maak, is dat de talenten die door God gegeven zijn aangepast moeten worden aan mensen en hun denkbeelden. Neem bijv. het konijntje uitgerust met een stille en zachtmoedige geest, die kostbaar is in de ogen van God. Het konijntje moet weerbaar worden en van zich afbijten. Uit ervaring weet ik dat deze kinderen vaak een aantrekkingskracht op andere kinderen hebben. ■

► LAATSTE JOODSE SYNAGOGES IN EGYPTES GESLOTEN

Met de opkomst van de Moslim Broederschap in Egypte is de laatste joodse synagoge gesloten. Arutz Sheva merkt op: "Dit voorspelt het einde van het Joodse leven in Egypte, meer dan 3090 jaar na de ballingschap in Egypte

► DE MOHAMMED-FILM EN DIE "POKKECHRISTENEN"

Midden september 2012 veroorzaakte een door Amerikanen gemaakte film over Mohammed op internet bij veel moslims zo'n opwindende dat het in de Arabische wereld tot geweldsuitbarstingen kwam. Het één en ander was in de film beslist juist weergegeven, maar niet alles was correct. Mohammed was geen homo, maar had wel verscheidene vrouwen. Als christenen net zo zouden reageren als moslims dan zou er in Europa als sinds jaren een permanente burgeroorlog zijn. Christenen moeten verdragen, dat Jezus Christus op de meest beledigende wijze in zogenaamde kunstwerken wordt bespot en zichzelf beledigd worden. De journalist, islamcriticus en rooms-katholiek, dr. Udo Ulfkotte berichtte begin juni 2012 op "Kopp online", dat hij door twee moslims van Turkse afkomst als "pokkechristen" en "pokke-Duitsers" uitgescholden werd. Toen hij aangifte deed, zette een officier van justitie met een migranten-achtergrond het strafproces stop, omdat hij de uitingen niet smadelijk vond.

Ondertussen gaat de bedreiging door moslims van christenen in Duitsland zo ver, dat zij goed moeten nadenken of zij bijv. de islam openlijk willen bekritisseren. Toen onlangs bij een evangelisatiebijeenkomst in Kreutztal een gelovig geworden moslim over zijn bekering tot Christus wilde vertellen, werd van de overheid meteen de binnenlandse veiligheidsdienst ingeschakeld en de politie raadde aan de tijd van het getuigenis te onderbreken.

Dat gebeurde dan ook om de ex-moslim voor mogelijke gewelddadigheden te beschermen. De tijd zonder enige angst en geheel vrij over het Bijbelse geloof te kunnen spreken, schijnt in Duitsland voorbij te zijn.

Bron: Topic, oktober 2012 ■

en nadat Mozes de Joden naar het land Israël heeft geleid" ("Joods leven in Egypte – het einde", Arutz Sheva, 4 sept. 2012). De Eliyahu Hanavi synagoge in Alexandrië stond daar al sinds de Hellenistische tijd die volgde op de veroveringen van Alexander de Grote.

Bron: www.wayoflife.org, 14-09-2012 en Topic, okt. 2012 ■

► ONTDEK HET LEVEN

Het Onderwijsbedrijf, WoodyDesign en Bijbel & Onderwijs brengen een nieuwe godsdienstmethode voor het vmbo op de markt met een niet voor tweeërlei uitleg vatbare naam: ONTDEK HET LEVEN. Het is een complete methode: elk boek is een leswerkboek. De boeken hebben een eigentijdse vormgeving. De methode voorziet in veel leuke en gevarieerde opdrachten die bijdragen aan een goede verwerking van de lesstof. De delen 1 en 2 zijn in februari 2013 beschikbaar. Het bestuur is content over de inhoud. Bij dit boek is een handleiding voor de docent die een methodische verantwoording, antwoorden, toetsen en diverse powerpoints bevat. Prijs: €16,50 incl. btw, presentemplaar €4,-. Zowel boek als presentemplaar zijn t.z.t bij B&O verkrijgbaar. ■

► FEESTEN

Een echtpaar e-mailde over de feesten Sinterklaas, Kerst en Pasen het volgende: "Vanaf de geboorte van onze kinderen zijn we altijd eerlijk geweest over de echtheid van Sinterklaas. We legden hun uit dat het een volksfeest is en dat Sinterklaas vroeger cadeautjes gaf aan arme, zieke kinderen. Maar na het lezen van een link met informatie over de herkomst van sinterklaas, hebben wij als gezin besloten dit feest niet meer te vieren. We hadden niet verwacht dat de wortels van dit feest zo in het kwade liggen. We geloven niet dat het ons kan scheiden van de liefde van Christus, maar uit liefde voor Hem willen we het niet meer vieren. We merken dat er heel verschil lend over gedacht wordt. Een aantal mensen deelt onze gedachte, van traditionele kerken tot evangelisch, maar over het algemeen mogen we geen uitleg geven. Kom niet aan sinterklaas!

Dit feest is dan nog makkelijk om afstand van te doen, maar hoe verkoop je het om als christen geen Kerst meer te willen vieren. Dit feest heeft net zo goed zijn oorsprong in het heidendom.

Het is ook bizar om Jezus' verjaardag te vieren op een verkeerde datum, alleen om een christelijk alternatief aan te kunnen bieden voor een Germaans feest.

De eerste 200 jaar - dachten we - hebben de eerste christenen het niet eens gevierd! Er is ook geen Bijbelse grond te vinden voor het vieren van het Kerstfeest. Met Goede Vrijdag hebben wij in de gemeente een dienst expliciet om stil te staan bij Jezus' lijden en sterven en met Pasen een feestelijke dienst om te vieren dat Jezus overwon. Maar Bijbels gezien is er geen alternatief geboden voor het oude Pesachfeest. Misschien is het beter om naar onze Joodse wortels terug te gaan en ons te verdiepen in de Bijbelse feesten. Iedere dag danken we God dat we door de Here Jezus (Zijn komst, dood en opstanding) bij de Vader mogen komen. Het is moeilijk om de activiteiten van onze christelijke feesten te doorbreken. Maar we moeten ons wel afvragen: 'Is de Here Jezus wel bij onze vieringen?' ■

Naam en adres bij de redactie bekend

► VLEERMUIS

Dr. W.Hoek heeft een instructief artikel waarin de vleermuis onder de loep wordt genomen, voor de website van B&O geschreven. De titel luidt: De verbazingwekkende techniek van de vleermuis. Zeer lezenswaardig, te meer daar hij ook weer het Bijbels en het evolutionistisch denken tegenover elkaar zet. ■

► OPERATIE DUIVENVLEUGELS BRENGT OVERGEBLEVEN JODEN UIT ETHIOPIE

Wie kent niet de Falasja's, Ethiopische Joden die in verschillende dorpen woonden? Intussen zijn de dorpen verlaten, omdat de inwoners niet alleen in kampen wonen, maar ook naar Israël gegaan zijn. De centrale plaats van samenkomen, de synagoge, staat er in de dorpen dan ook verlaten bij.

Wayoflife.org zond het volgende bericht over die Joden. "Operatie Duivenvleugels die afgelopen week van start is gegaan en naar verwachting zal eindigen in oktober 2013, heeft tot doel de Joden die zijn overgebleven in Ethiopië naar Israël te brengen. Het is het sluitstuk van een 30-jarige "Aliyah" (voortgaande) campagne om Noord-Afrikaanse Joden terug te laten keren naar het Heilige Land, 2500 jaar nadat ze gevlucht zijn voor het Babylonische leger dat Jeruzalem verwoestte. Het woord "aliyah" komt van dezelfde wortel als vey'a'al, het laatste woord van 2 Kronieken 36:23,

wat het laatste vers is van de Hebreeuwse Bijbel en vertaald wordt met "laat hem optrekken" in de HSV. In die dagen vluchtten veel Joden naar Egypte, zoals de profeet Jeremia heeft opgetekend en van daaruit migreerden ze uiteindelijk naar Ethiopië en andere delen van Afrika.

In 1977 bepaalde de Israëlische regering dat de Wet op de Terugkeer van toepassing was op tienduizenden Ethiopiërs, bekend als Beta Israel (Gemeenschap van Israël) en de regering van de VS assisteerde met een luchtbrug die in 1979 begon. Sinds die tijd gaan de vluchten af en aan. In mei 1991 werden 14.325 Ethiopische Joden naar Israël gebracht in 36 uur tijd met 30 Israëlische vliegtuigen die non-stop heen en weer vlogen. Een El Al Boeing 747 vervoerde 1122 passagiers in één enkele vlucht, waarbij twee baby's werden geboren aan boord van het vliegtuig. Afstammelingen van Beta Israel (Falash Mura genoemd) die zich bekeerd hebben tot het "christendom" worden verzocht zich te bekeren tot het orthodoxe Jodendom om Israëlisch staatsburgerschap te verkrijgen. Twee millennia lang hebben orthodoxe Joden drie keer per dag gebeden om de terugkeer naar hun land en ze hebben verwacht dat de terugkomst samen zou hangen met de komst van de Messias, bewust onwetend dat de Messias al gekomen is en heeft geleden en is opgestaan uit de dood zoals hun eigen Schriften zeggen. Ze kijken nog steeds uit naar een messias om de Derde Tempel te bouwen, maar hij zal een valse messias zijn, een misleider, die de bouw van de Derde Tempel alleen maar zal faciliteren om hem te ontwijken."

Bron: www.wayoflife.org, 09-11-2012 ■

Vertaling door mevr. Silvia van Dijk

Colofon

B&O Magazine

Uitgave: vereniging Bijbel & Onderwijs
15e jaargang, nr. 5, december 2012
Periodiek voor leden en donateurs van de vereniging Bijbel & Onderwijs. Dit Magazine verschijnt vier keer per jaar.

Bestuur

J. Hak, E. Ligtenberg, J. Oudshoorn,
R. Plattèl, L. Snijder, C. Vollaard

Bureau (kantoor)

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183-449793

Openingstijden

Dinsdag- en donderdagmiddag
van 13.00-16.00 uur

Redactie

Bestuur

Aan dit nummer werkten mee

A.Eysink, prof.dr.ing. W.Gitt, dr. W.Hoek,
mevr. A.Poelstra-Koster, M.Schouten,
ds.G.Vos

Redactie- en correspondentieadres

Wilgenhof 34, 4283 JB Giessen
Tel. 0183-449793
E-mail: info@bijbelonderwijs.nl;
secretaris@bijbelonderwijs.nl
Internet: www.bijbelonderwijs.nl

Lidmaatschap en opzegging

Het lidmaatschap van de vereniging
Bijbel & Onderwijs bedraagt €15,- en
loopt van 1 januari t/m 31 december.

**Opzegging dient plaats te vinden
vóór 1 december.** ING: 824575

Vormgeving en druk

WoodyDesign Veenendaal

**Overname van artikelen is alleen
toegestaan met toestemming van
de redactie.**

Testament

Wilt u onze vereniging testamentair
gedenken? De ten naamstelling dient
te luiden: Vereniging Bijbel & Onder-
wijs te Giessen. De vereniging bezit
rechtsgeldigheid en is ingeschreven
bij de Kamer van Koophandel, dossier-
nummer 40507771

IBAN nr. NL67INGB0000824575
BIC nr. INGBNL2A

Algemeen Nut
Beoogende Instelling

ANBI